

آموزش محیط زیست از طریق برپایی نمایشگاه

سارا صالحی

دبیر زیست‌شناسی منطقه ۲ تهران

به صورت غیررسمی با برخی از دانش‌آموزان صحبت کردم. کسانی که تمایل به شرکت در نمایشگاه داشتند، براساس توانمندی‌هایشان در معاونت‌های مختلف نمایشگاه به سایر دانش‌آموزان کلاس معرفی شدند. این کار باعث شد بعضی از آن‌ها که موفقیت‌های کمتری هم در زمینه درس داشتند، احساس غرور کنند. حتی یکی از آن‌ها که یادم رفته بود اسمش را بخوانم، بعد از کلاس با ناراحتی پیش من آمد و شکایت کرد.

بقیه دانش‌آموزان مایل بودند بدانند که چرا آن‌ها انتخاب شده‌اند و بعضی هم تمایل به همکاری داشتند! همه چیز اختیاری به نظر می‌رسید؛ حتی موضوعات پروژه‌ها که من داده بودم.

جلسات مربوط به نمایشگاه شنبه‌ها برگزار می‌شد و یک گروه وایبر هم ارتباط با بچه‌ها را در سایر روزهای هفته امکان‌پذیر می‌کرد. به همراه یکی از همکاران و هشت نفر از بچه‌ها از چهارمین نمایشگاه بین‌المللی محیط‌زیست، که نزدیک به ۲۲۰ شرکت داخلی و خارجی و فعالان محیط‌زیست در آن حضور داشتند، بازدید کردیم. این بازدید بچه‌ها را با شرکت‌های فعال محیط‌زیستی آشنا کرد و شوق برپایی نمایشگاه را در دلشان دوچندان ساخت.

ایده‌های بچه‌ها هر روز داغ‌تر می‌شد؛ واقعاً زیبا بود. آن‌ها یک گروه تمام و کمال بودند؛ با بچه‌هایی که گاهی خودم به خاطر نقص تکلیف و درس نخواندن و کم شدن نمره امتحانشان به تنبلی و بی‌مسئولیت بودن متهمشان کرده بودم اما اکنون می‌دیدم که مسئولیت‌هایشان را به خوبی به انجام می‌رسانند. آن‌ها حتی از زنگ تفریح هم می‌گذشتند و کارها را در منزل ادامه می‌دادند. طوفان فکری بچه‌ها به همین جا خاتمه نیافت

آن سال دبیر زیست‌شناسی سال اول دبیرستان بودم. همیشه یکی از دغدغه‌هایم این بود که بچه‌ها از کلاس درس لذت ببرند و عقیده داشتیم همه مباحث زیست‌شناسی اگر به شیوه خوبی ارائه شوند، برای بچه‌ها جذاب و دوست‌داشتنی هستند. فصل ۶ کتاب (عموماً مباحث محیط‌زیست) از آن فصل‌هایی بود که صدای بچه‌ها را درآورده بود. مطالب فراوان و وقت کم باعث می‌شد که بچه‌ها صرفاً به سمت حفظ کردن بروند و یادگیری عمیق و همراه با لذتی نداشته باشند. همچنین می‌دیدم که توجه بچه‌ها به حفظ محیط‌زیست در مدرسه بسیار کم است. این بود که تصمیم گرفتم تکلیف دانش‌آموزان را در آن فصل به صورت متنوع ارائه کنم و در نهایت، همه را در اولین نمایشگاه محیط‌زیست مدرسه به نمایش درآورم. دانش‌آموزان می‌بایست از بین موضوعات، یک مدل را انتخاب می‌کردند. مدل‌ها شامل پروژه تحقیقاتی در مورد یکی از مباحث روز محیط‌زیستی کشور و ارائه کنفرانس، تحقیق بیشتر در مورد یکی از مباحث کتاب، ارائه مبحث به صورت اینفوگراف تصویری یا سه‌بعدی، ایده‌پردازی و اجرای ایده در نمایشگاه محیط‌زیست بود. بعضی از موضوعات هم قابلیت کار گروهی را داشت. سه چهار ماه پیش از تاریخ برگزاری نمایشگاه

دانش آموزان)، انجمن یوزپلنگ ایرانی، فروش محصولات شوینده دوستدار محیط زیست، فروش گلدان، آموزش شیوه پرورش کرم های زباله خوار، کافی شاپ (ارائه کننده انواع خوراکی، دمنوش و نوشیدنی طبیعی و سنتی که توسط خود بچه ها آماده می شد)، نمایشگاه پوسته های محیط زیست، حوض آبی (تلنگری برای حفظ محیط زیست)، نقاشی های دیواری بچه های متوسطه اول، کاردستی های دانش آموزان از همه دوره های تحصیلی به خصوص دبستان با مواد بازیافتی، ستون سرعت برگشت مواد به طبیعت (تهیه شده توسط دانش آموزان متوسطه اول)، و مسابقه ساخت کاربردی ترین وسیله با مواد بازیافتی بود.

نمایشگاه همه چیز داشت و بچه ها می توانستند با توانمندی آنجا را اداره کنند، از هوش خود به خوبی استفاده کنند، بدرخشند و لذت ببرند. من بیش از پیش با دانش آموزانم دوست شده بودم. گاهی وسط کارها، حرف های معنوی هم می زدیم، درباره مسائل غیردرسی از هم می پرسیدیم و جوابها را پیدا می کردیم. خلاصه نمایشگاه برای من، دانش آموزانم و مدرسه بسیار عالی و پراز تجربه های خوب بود.

و دوره های راهنمایی و دبستان را در هم در بر گرفت. البته کمک و همراهی همکاران بسیار اثرگذار بود و آن ها در تبلیغات و ارشاد و یاری کردن سنگ تمام گذاشتند. قرار شد عده ای از بچه ها با مواد بازیافتی، میز و صندلی برای کافی شاپ و گول بازیافتی بسازند. فراخوان به دوره های مختلف داده شد و سیل عظیم مواد بازیافتی که در مدت یک ماه، به حدود سه وانت می رسید، به سمت ما روانه شد. در مقابل، ما هم به عنوان تقدیر به صاحبان مواد بازیافتی بن خرید از نمایشگاه می دادیم.

در روز افتتاحیه اولین نمایشگاه محیط زیست، آقای دکتر یوسف حجت، معاون سابق سازمان محیط زیست، در مورد آلودگی کره زمین و کارهای لازم برای کاهش آن و کمک به نجات زمین برای دانش آموزان دبیرستانی سخنرانی جالبی ایراد کرد.

نمایشگاه شامل غرفه های علمی، عطاری، فروش پیکسل (طراحی شده توسط خود بچه ها)، کیسه های دوستدار محیط زیست (مربوط به خانه علم بچه های کار و کیسه های دوخته و نقاشی شده توسط خود

نمایشگاه شامل غرفه های علمی، عطاری، فروش پیکسل (طراحی شده توسط خود بچه ها)، کیسه های دوستدار محیط زیست (مربوط به خانه علم بچه های کار و کیسه های دوخته و نقاشی شده توسط خود

نمایشگاه شامل غرفه های علمی، عطاری، فروش پیکسل (طراحی شده توسط خود بچه ها)، کیسه های دوستدار محیط زیست (مربوط به خانه علم بچه های کار و کیسه های دوخته و نقاشی شده توسط خود

